

Openhartigheid in Frankfurt

René Smits

2014-05-09 13:42:58.0

update: 2014-05-09 13:45:21.0

René Smits

Waar centrale banken van oudsher niet erg transparant waren, is dit onderhevig aan snelle verandering. Publieke controle van hun optreden tijdens de crisis, zij het bij de inzet van onconventionele monetaire beleidsmaatregelen of in hun functie als toezichthouder op de banken, heeft de trend naar meer openheid een verder zetje gegeven.

[Lees de column in het Engels | Frankness in Frankfurt](#)

René Smits

Mario Draghi's recente toespraak in Amsterdam

In zijn recente [rede](#) tijdens festiviteiten voor de tweehonderdste verjaardag van [De Nederlandsche Bank](#), gaf ECB-president Mario Draghi zijn persoonlijke opvattingen weer

over meer transparantie van de in Frankfurt gevestigde monetaire autoriteit van Europa. Hij plaatste het streven naar meer openheid in het kader van de effectiviteit van het monetaire beleid in tijden van crisis.

President Draghi gaf een vervolg op zijn [aankondiging](#) in augustus 2013 dat de ECB "rijker" wil communiceren over "de motivering van haar beslissingen" en stelde voor te komen tot "een schriftelijk verslag van de beraadslagingen [van de ECB]". Hij voegde eraan toe dat de openhartigheid van Frankfurt in een formaat zou moeten worden gegoten dat past bij de institutionele vormgeving van de monetaire unie. In tegenstelling tot centrale banken die enkel afzonderlijke landen bedienen, opereert de ECB in een multinationale omgeving.

De leden van de Raad van bestuur zijn gehouden onafhankelijk te handelen in het belang van de hele eurozone. Sinds haar oprichting in 1998 heeft de ECB ervan afgezien over te gaan tot publicatie van de notulen van haar hoogste besluitvormende orgaan. De juridische reden was de bepaling in de [ESCB-Statuten](#) dat de besprekingen van de vergaderingen van de Raad van bestuur vertrouwelijk zijn, terwijl de Raad van bestuur kan besluiten de resultaten van haar beraadslagingen openbaar te maken (artikel 10.4). De opstellers van het Verdrag voerden deze bepaling in om de presidenten van de nationale centrale banken te beschermen tegen druk om hun mandaat uit te oefenen in overeenstemming met de veronderstelde nationale belangen die zij nu net niet zouden moeten nastreven.

Zij zijn namelijk geroepen het algemene Europese belang bij prijsstabiliteit te dienen. Het verbod om standpunten in de Raad van bestuur aan individuele leden toe te schrijven en het stemgedrag te publiceren helpt ook de onafhankelijkheid van de centrale bank te behouden. President Draghi benadrukte het belang van een open discussie tussen de leden van de Raad van Bestuur, die door hun collega's moeten kunnen worden overtuigd van de verdiensten van een bepaalde beleidskoers. "Geven en nemen" en de bereidheid om de oorspronkelijke standpunten te verlaten helpen om tot een consensus te komen, zo zei hij. Zo zal meer openheid van de ECB niet resulteren in het publiceren van notulen met toerekenbare posities. De openhartigheid houdt in dat een uitgebreidere motivering wordt gegeven voor de beleidsbeslissingen.

Implicaties buiten het monetaire beleid

In zijn toespraak zinspeelde de ECB-President zelf op het [interinstitutionele akkoord](#) tussen de ECB en het Europees Parlement als een teken dat meer verantwoording en transparantie nodig is. Dit voorbeeld betreft echter de nieuwe taak van de ECB om direct toezicht te houden op significante banken van het eurogebied en haar rol bij het toezicht op alle banken in de eurozone.

Als de poortwachter van de bancaire markt in Europa, en de opzichter over de soliditeit van de tot de markt toegestane spelers, zal de ECB worden gevraagd om vergaand inzicht te geven aan het Europees Parlement. Op zijn beurt moet het Parlement de vertrouwelijkheid van toezichtgegevens eerbiedigen. De nieuwe openheid van Frankfurt op het monetaire beleid zal overlopen op de andere functies van de ECB, in het bijzonder op het banktoezicht.

Hoewel de verschillende aard van deze functie de ECB zal nopen om informatie geheim te houden (in ieder geval tot ver nadat een probleem bij een individuele bank is aangepakt), zou de Raad van bestuur er goed aan doen om na te denken hoe op andere terreinen dan het monetaire beleid te reageren op de roep om meer openheid vanuit Frankfurt. In Amsterdam

had Mario Draghi het niet over het verschaffen van meer inzicht in de motivering van beleidskeuzes op andere terreinen dan het monetaire. Alleen evenwichtige openheid over de gehele linie kan recht doen aan de tegenwoordig algemeen gevoelde noodzaak tot toenemende transparantie van centrale banken.

René Smits, Hoogleraar in het Recht van [Openhartigheid in Frankfurt](#) de Economische en Monetaire Unie, Universiteit van Amsterdam